

5 gr. SŁOWO 5 gr. CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: II-ga Aleja Nr. 32. Tel. 30. Redakcja czynna cały dzień. REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 17—18.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA Z ODNOSZENIEM DO DOMU LUB WYSYŁKĄ POCZTOWĄ ŻŁ. 1.50.

Rok II.

Sobota 1-go października 1932 roku.

Nr. 225.

Szukajcie Anonima Narodowego.

W niedzielę, dnia 2 października r. b. o godz. 1 popoł., po odprawionem poprzednio „specjalnie narodowym” nabożeństwie na Jasnej Górze — odbędzie się w sali Katedralnej (Narutowicza 13) „wielkie zgromadzenie Stronnictwa Narodowego”.

Nawet zakłamanie się w ferworze politycznym może być przebaczone, o ile wypływa z fanatyzmu „zrodzonego na podłożu uczciwej wiary w słuszość przekonań wyznawanych. Naiwny ferworysta rozbraja, zniewala do pobłażliwości. O takim można myśleć, że głupi, że fanatyk, ale nie należy mówić: nieuczciwy.

To są pojęcia krańcowo różne. Bardziej różne obejmują tych uświadomionych działaczy „politycznych”, którzy pogrążają łatwowiernych w fanatyzm dla przekonań sztucznie preparowanych, naciąganych cięciwą na łuki ambicji osobistych i osobistych interesów i w spopolitej karierze doczesnej aranżerów.

O tych niewolno mówić: uczciwi. Przy okazji, w przeddzień „wielkiego zgromadzenia” pomówmy o częstochowskim Anonimie Narodowym:

Zejdą się endecki... Jakże? Ot, właśnie! — Na widowni: mizerne naiwniaki dojrzałe i niedojrzałe obwiepolaki, w prezydium rozłożą się okazałe ciała poselskie, okazale narodowe i okazałe pobożne. Między nimi a audytorjum ulokuje się kilkugłowy, zawsze niewidzialny i zawsze intrygę knujący — Anonim Narodowy, który w arenę

wziął i Boga i Ojczyznę i taki sztyldzik wywiesił, by ludzką frymarczyć wiarą i uczciwością i na brzęczące złoto je przekuwać.

On to dyktował będzie i przemówień treść i narodowe głosił rezolucje i przez usta fanatyków nienawisci wypluwał ślinę i nie zawaha się, by wielkopańskiej użyć sytości, za złoto brzęczące zaprzedać fanatyków z kośćmi, z ciałem, z krwią i duszą.

On jest ojcem rodowitym skrytobójcy Niewiadomskiego i złodziei gro-

sza publicznego: Artilewicza, Czyryckiego, Zyblewskiego, Grzyba, Czerewki, Ustiewicza z małego obozu wielkiej dmowszczyzny i ojcem młodocianych uczeni — włamywaczy kieleckich i Morzyckiego, który na godło państwowe targnął się w Grudniadzu i „narodowych” separatystów pomorskich i prowokatorów poznańskich i bojówkarzy-kryminalogów i innych, innych „narodowych” kryminalistów, antypaństwowców, których się potem wypierał, ścierając ich z pyłem ze swego miedzianego czoła..

Na niedzielne zgromadzenie szukajcie pilnie kilkugłowego częstochowskiego Anonima Narodowego. Ja.

Anglik następcą hr. Gravinę?

GENEWA. Sprawa nominacji nowego wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku stanowi obecnie jedno z najbardziej aktualnych zadań. W kołach, zbliżonych do sekretariatu Ligi Narodów, twierdzą, że nowy wysoki komisarz będzie narodowości angielskiej. Gdańsk wysuwa kandydaturę b. posła angielskiego w Warszawie, Max-Müllera, który prawdopodobnie w związku z tem przybył wczoraj do Genewy.

Wspominana jest również kandydatura sir Johna Hope-Simpsona, członka międzynarodowej komisji pomocy dla powoźcian w Chinach. Przewodniczył on specjalnej komisji wysłanej w r. 1930 do Palestyny z powodu zatargu żydowsko arabskiego o „ścianę płaczu”.

Gandhi weźmie udział w konferencji „okrągłego stołu”.

POONA. Wydano tu zarządzenie, zakazujące Gandhimu udzielania w więzieniu jakichkolwiek wywiadów. Zarządzenie to ogłoszone zostało w chwili, gdy Gandhi oczekiwał nadejścia przywódców indyjskich.

LONDYN. W listopadzie spodziewany jest przyjazd Gandhiego do Londynu celem wzięcia udziału w konferencji „Okrągłego Stołu”.

W tym wypadku Gandhi musiałby być zwolniony z więzienia. W sprawie tej rząd angielski ma powziąć wkrótce decyzję.

Wrzenie w Grecji.

SALONIKI. Wzburzenie umysłów po wyborach w Grecji wzrosło do tego stopnia, iż władze musiały skonfignować wojsko w Salonikach. W rozmaitych częściach Peloponezu wybuchły niepokoje.

Prasa zamieszcza urzędowy komunikat komendanta III armii greckiej gen. Kladosa, zapowiadający dalsze pozostawienie w mocy wszystkich zarządzeń nadzwyczajnych wydanych w czasie wyborów do parlamentu przez władze ze względu na wzrastające objawy niepokoju na terenie Grecji.

Uniewinnienie Waldemarasa.

KOWNO. Ogłoszony został wyrok w procesie przeciwko Waldemarasowi, oskarżonemu o sprzeniewierzenie 50 tysięcy koron duńskich. Waldemarasa został uniewinniony; uzasadnienie wyroku stwierdza, iż zeznania świadków nie dają powodu posądzenia b. dyktatora Litwy o przywłaszczenie powyższej sumy.

O milionowy spadek po Kreugerze.

SZTOKHOLM. Zarząd masy upadłościowej Ivara Kreugera wystąpił do sądu o nałożenie aresztu na majątek konsula Torstena Kreugera, który jest bratem króla zapalczanego. Z pamiętnika, który pozostawił Ivar Kreuger, wydarta została kartka, z której wy-

Chcesz przysłużyć się państwu i ojczyźnie bądź nie tylko wzorowym obywatelem, ale i dobrym strzelcem.

Plenarne posiedzenie Ligi Narodów.

Przemówienia delegatów Francji, Angli i Włoch.

GENEWA. Na wczorajszym plenarnym posiedzeniu Ligi Narodów premier francuski Herriot wygłosił przemówienie, w którym potępił obecną falę pesymizmu w stosunku do Ligi.

Herriot oświadczył, że Francja zdecydowana jest przyczynić się wbrew piętrzącym się trudnościom do opracowania międzynarodowego kodeksu pokoju. Liga Narodów musi dążyć do ograniczenia, a nawet usunięcia wszelkiej tajnej dyplomacji i zrównania wszystkich mocarstw, niedopuszczając żadnej hegemonji.

Po Herriocie zabrał głos lord Ce-

cil, występując przeciw szaleńcom, którzy pragną zniszczyć Ligę Narodów i dlatego wyolbrzymiają trudności, które Liga napotyka w swej działalności. Mówca uważa, że spór między Francją a Niemcami skończyłby się automatycznie, gdy oba państwa trzymały się ściśle paktu. Wskazał następnie na niebezpieczeństwo ewentualnego fiaska prac konferencji rozbrojeniowej.

Ostatni przemawiał delegat Włoch, Aloysi, kładąc główny nacisk na potrzebie obniżenia zbrojeń i konieczności współpracy międzynarodowej w dziedzinie gospodarczej.

Ziemia drzy w posadach.

LONDYN. W Edynburgu odczuto szereg wstrząsów ziemi, które nie wywarły jednak żadnych szkód.

ATENY. Na półwyspie Chalcedońskim odczuto znowu wstrząsy podziemne. Komunikacja telefoniczna została przerwana, wobec czego brak wiadomości z wielu miejscowości. W dolinie Charilaos utworzyła się w ziemi rozpadlina, długości półtora kilometra, szerokości 3-ch palców.

Zacięte walki w Mandżurji.

Powstańcy chińscy opanowali kilka miast.

MUKDEN. W Manczuli wybuchło powstanie wojsk chińskich, stanowiących obronę kolei wschodnio-chińskiej. Oddziałami tymi dowodzi gen. Supingwen.

Powstańcy zaatakowali załogę mandżurską w Manczuli, zdobyli koszary i zdemolowali je. Patrole powstańców wylapywały na mieście obywateli japońskich, którzy uzbili się w karabiny i wystąpili czynnie przeciw powstańcom. Zabitych zostało około 200 Japończyków. Flaga mandżurska została spalona.

Procesy przeciw Polakom na Łotwie za obronę polskości.

RYGA. Senat, jako najwyższa instancja skasował wyrok drugiej instancji, skazujący 20 Polaków na karę aresztu od 1 do 3 tygodni za śpiewanie pieśni polskiej w jednym z kościołów — i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia sądowi okręgowemu w Mitawie.

W Salonikach wstrząsy powtórzyły się kilkanaście razy i spowodowały pęknięcia i szczeliny. Do Ierissos przybyło na pomoc 5 angielskich okrętów wojennych. W Arnea zawaliły się liczne domy.

BIAŁOGRÓD. Tutejsza stacja sejsmograficzna zanotowała ponowne, niezwykle gwałtowne wstrząsy sejsmiczne. Ośrodek wstrząsów znajduje się na terytorjum Grecji.

Powstańcy zdobyli również miasta Chailar, Dalainor i Pukatu, przyczem w Chailar wymordowano 9 rodzin japońskich. Samolot japoński, który miał zbombardować Manczuli, został przez powstańców zestrzelony. Gen. Supingwen polecił zerwać wszystkie połączenia i nieprzepuszczać przez Manczuli żadnych pociągów. Z Cici-karu wysłano silne oddziały wojsk japońskich celem opanowania sytuacji.

Sąd okręgowy w Rydze rozpatrywał wczoraj sprawę przeciwko trzem Polakom, oskarżonym o nadużycia wyborcze podczas wyborów w ub. roku. Pod sądni mieli rzekomo zjednywać wyborców na polską listę przy pomocy niedozwolonych środków. Sąd skazał oskarżonych po 2 mies. więzienia.

Sukces delegacji polskiej

na kongresie pracowników umysłowych.

PARYŻ. W obradach międzynarodowej konferencji pracowników umysłowych bierze również udział delegacja z Polski w osobach pp. Kościńskiego i Gackiego.

Konferencja przyjęła rezolucję, opierającą się na polskim systemie ubezpieczeń. W wyborach do władz konfederacji na stanowisko radnego i zastępcy sekretarza generalnego powołany został z Polski p. Kościński, który został również wybrany do Międzynarodowego Biura Pracy na miejsce ustępującego przedstawiciela Czechosłowacji.

Rekonstrukcja rządu angielskiego.

LONDYN. Ministrem spraw wewn. mianowany został konserwatysta John Gilmour, a ministrem rolnictwa konserwatysta Walter Elliot. Sekretarzem dla spraw Szkocji został mianowany sir Godfrey Collins, narodowy liberal.

Na posiedzeniu grupy liberalów Simona uchwalono bezwarunkowo popierać rząd Mac Donalda. W ten sposób pogłoski o dymisji Simona i Runcimana zostały ostatecznie zdementowane.

Następnie odbyła się konferencja Mac Donalda z Simonem, Runcimannem, na której obecny był również Baldwin.

nika, że Kreuger przed samobójstwem przekazał swej rodzinie majątek, sięgający kilkunastu milionów koron. Zarządca masy upadłościowej przedstawił prokuratorowi ową wydatą kartkę, która została niedawno odnaleziona.

Krwawa statystyka w Niemczech.

BERLIN. Pruskie ministerstwo spraw wewn. ogłosiło statystykę, która piętnuje Niemcy, jako klasyczny kraj mordów politycznych.

W ciągu ośmiu pierwszych miesięcy b. r., t. zn. do 1 września dokonano w Niemczech 155 morderstw na tle politycznym. Największa ilość mordów przypada na lipiec, — 86 wypadków, to jest w miesiącu, poprzedzającym wybory do parlamentu Rzeszy.

Katastrofa sowieckiej łodzi podwodnej

Sowiecka łódź podwodna zderzyła się w Zatoce Fińskiej z duńskim parowcem „Peter Mersc” i zatoniła. Zachodzi obawa, że 35 członków załogi znalazło śmierć. Parowiec duński został uszkodzony. Łódź podwodna, która zatoniła, była siostrzanym okrętem rosyjskiej łodzi podwodnej, która również w roku ubiegłym zatoniła w Zatoce Fińskiej.

Wydobycie zatopionej łodzi podwodnej.

LONDYN. W pobliżu Portland podniesiono zatopioną 8 miesięcy temu łódź podwodną „M 2”. W łodzi tej spoczywa 60 marynarzy. Przy pomocy kranów, ustawionych na trzech okrętach pontonowych łódź „M 2” została wydobyta na powierzchnię wody, jednak w tej samej chwili nastąpił z „M 2” tak gwałtowny wylew wody, że jeden z kranów podtrzymujących łódź usunął się, wskutek czego cała łódź z powrotem zanurzyła się w wodę i obecnie znajduje się o 18 stóp poniżej powierzchni morza. Wysiłki w celu wydobywania łodzi będą kontynuowane dziś.

DZWIĘKOWY KINO-TEATR „Nowości”

Po długich staraniach i wielkich kosztach, udało nam się wystawić dawno oczekiwane przez znawców kinematografii wielkie arcydzieło p.t.

BŁĘKITNA RAPSOJA

Nad program:
Tygodnik dźwiękowy Foxa.
Szczegóły w afiszach.

Dr. Paweł Broniatowski

choroby skórne i weneryczne
od 9—12 i od 4—8 w. Panie od 12—1 p.p.
Częstochowa, ul. Panny Marji 21. Tel. 394

DZWIĘKOWY TEATR „ODEON” II-GA ALEJA 27

Najpotężniejsze arcydzieło dźwiękowe — Najstynniejszy film świata!
Genjalny król ekranu IWAN MOZŻUCHIN ukaże się w swym jedynym w roku bieżącym arcydziele p.t.

„Sierżant X” (Nieznany sierżant)

Wielki dramat człowieka, który umarł dla świata, lecz żył w Legji Cudzoziemskiej dla siebie i swej miłości. — Iwan Mozzuchin w roli tytułowej, a w głównej roli kobiecej, piękna Suzy Vernon.

NAD PROGRAM: TYGODNIK DZWIĘKOWY PARAMOUNTU

Z różnych stron KRONIKA

w kilku wierszach.

— Do Warszawy przybyli por. kmdr. Settle i por. Bushnell, stanowiący załogę amerykańskiego balonu „U. S. Navy”, zdobywcy pucharu Gordon-Bennetta.

— Ludność Włoch wynosiła 31-go sierpnia b. r. 42,211,000 osób.

— Herriot złożył przewodnictwo honorowe komisji Paneuropejskiej.

— Senat argentyński przyjął uchwałę o ponowne wstąpienie Argentyny do Ligi Narodów.

— Wszystkie eskadry sowieckiej floty bałtyckiej wypłynęły z Kronsztadu w kierunku zachodnim. Celem manewrów jest obrona Leningradu i pobliskich portów wojennych przeciw napadom obcej floty. W manewrach bierze udział Woroszyłow.

— Król Norwegii, Haakon VII przyjął na audjencji przewodniczącego polskiej wyprawy polarnej, dra Lu-geona.

— Trzej lotnicy japońscy, którzy podjęli przed kilku dniami próbę przelotu z Tokio do San Francisco, zostali odnalezieni na półwyspie Alaska.

— We Wrocławiu zanotowano dotychczas 37 wypadków zapadnięcia na chorobę Heine Medina, w tem cztery śmiertelne.

— Rząd sowiecki zawarł umowę z dwoma Finlandczykami w sprawie wydobywania z jeziora Bajkalskiego zatopionej w czasie wojny domowej złota w ilości 100 kg.

— Rząd niemiecki zawiadomił amerykański departament stanu, że ma zamiar odroczyć spłatę rat z tytułu amerykańskich kosztów okupacyjnych i pretensyj prywatnych.

— W sejmie pruskim obradowała komisja dla zbadania stosunków policji pruskiej.

— Do Tokio przybył witany przez najwyższych dostojników japońskich pierwszy ambasador mandżurski, Kuanereng, akredytowany przy rządzie japońskim.

— W Kalkucie został ciężko ranny dwoma wystrzałami z rewolweru, angielski dziennikarz, Watson.

— Tak.

— Którym pociągiem pojedziemy?

— Pociągiem, wychodzącym z Paryża o godzinie 9 zrana, abyśmy mogli korzystać z dylżansu kolejowego, który z Surveilliers zawiezie nas do Morfontaine.

— A więc rzecz postanowiona, zobaczmy się zresztą jeszcze przedtem... Jutro odprowadzimy moją matkę na dworzec Wschodni, a po południu udamy się do administracji przedsiębiorstwa pogrzebowego, zadać parę pytań woźnicy Saturninowi, co do kilku rzeczy, które chciałbym wyjaśnić.

Filip, jak widzimy, nadrabiał zuchwałstwem.

Umyslnie przyjmował lub też zdawał się przyjmować najbardziej kompromitujące sytuacje, a to dlatego, aby wpoić w Raula przekonanie, że żadne podejrzenie dotknąć go nie może.

Przez cały wieczór Gabrijeli i Raulowi nie udało się pozostać sam na sam choćby na jedną chwilę.

XXV.

Jak słyszeliśmy już przedtem, Julian Vendame obiecał Filipowi wystarać się o truciznę, konieczną do usunięcia sukcesorki hrabiego de Vadans.

Jakim zbiegiem okoliczności nędznik ten mógł się znaleźć w możności dotrzymania obietnicy.

Wyjaśnimy to zaraz czytelnikowi. Służba u barona de Garennes była

KALENDARZYK

Sobota 1 października. Jana z Dukii, Remigjusza.

Wschód słońca: o g. 5.36 Zachód 17.14

Nocne dyżury aptek.

W nocy z piątku na sobotę: I Aleja, Wieluński.

Z akademii ku czci ś.p. Prezydenta Mościckiej. W sali Rady Miejskiej odbyła się wczoraj akademja, poświęcona pamięci zasłużonej działaczki społecznej, ś. p. Małżonki Pana Prezydenta Rzplitej, Michaliny Mościckiej.

Akademja zgromadziła tłumnie przybyłą publiczność częstochowską, oraz przedstawicieli władz.

Wstępne przemówienie, poświęcone życiu i czynom Dostojnej Zmarłej, wygłosiła p. Janina Gallowa. Na program uzupełniający złożyły się: marsz żałobny Szopena i „Miserere” z „Trubadura” Verdięgo w wykonaniu orkiestry 27 p.p., koncert skrzypcowy w wykonaniu solowem p. prof. Bursika przy akompaniamencie p. Jałowickiego oraz recytacja wierszowa jednej z uczennic.

Akademja wywarła na uczestnikach podniosłe wrażenie.

Obniżka cen artykułów monopolowych i skartelizowanych. Potwierdza się wiadomość o tendencjach zniżkowych artykułów monopolowych i skartelizowanych.

Istnieje możliwość obniżenia między innymi cen żelaza, cementu i drożdży.

O obniżce cen tytoniu i papierosów narazie cicho.

Pan starosta Kühn opuszcza Częstochowę.

Według otrzymanych przez nas informacji, potwierdzonych przez prasę stołeczną, na stanowiskach niektórych starostw zajdą zmiany.

W szeregu powiatów, objętych zmianami: łomżyńskim, szczecińskim, przemyskim, krośnieńskim, wymieniony jest i powiat częstochowski.

W niedzielę wszyscy spotykają się na Łotnisku.

Obniżenie taryfy pocztowej nie będzie. Jak się dowiadujemy, pogłoski o mającej nastąpić niższej taryfy pocztowej, będącej bodajże najwyższą w Europie, są przedwczesne. Ministerstwo Poczt i Telegrafów zamierzało istotnie obniżyć taryfę pocztową, jednak ukształtowanie się konjunktury w kraju, niepozwala obecnie na obniżenie tej taryfy, co nie wyklucza obniżki w przyszłości.

Wyплаты emerytur wdowich i sierocych. Z dniem 1 października b. r. wprowadzone będą znaczne uproszczenia w sposobie wypłaty wdow i sierot w całym państwie.

Obecnie na podstawie porozumienia Min. Skarbu z Min. Poczt, pośrednictwo PKO. przy wypłacie emerytur będzie usunięte. Urzędy pocztowe otrzymywać będą bezpośrednio od Izby skarbowej listy wypłat emerytur i wypłacać je będą stronom. Zarządzenie to nie dotyczy wypłat emerytalnych przedsiębiorstw państwowych, jak np. koleje i poczty.

Czekolada stanieje. Wobec obniżki cen cukru, spodziewana jest rewizja cenników wyrobów większych fabryk przetworów cukrowych. Fabrykanci czekolady już w bieżącym tygodniu ustalą wysokość zniżki cen na czekoladę w sprzedaży hurtowej, gdyż nowe rozporządzenie o cenach cukru umożliwia tańszą kalkulację producentom. Prawdopodobnie wyroby czekoladowe potanieją w granicach od 4 do 8 proc.

„Szczęście od jutra.” W niedzielę dn. 2 października teatr „Kameralny” rozpoczyna sezon premierą doskonałej komedji Stefana Kiedrzyńskiego pt. „Szczęście od jutra.”

„Ben Hur.” Kino teatr „Grand” wyświetla obecnie przepiękny film dźwiękowy „Ben Hur” z Romanem Nowaro w roli tytułowej. Film ten bezsprzecznie stanowi rewelacyjną sensację ekranu — koszt zrealizowania go wyniósł 1 i pół miliona dolarów.

KSAWERY DE MONTEPIN. 145

Panna do towarzystwa.

POWIEŚĆ.

— Wybadamy według wszelkich reguł oberżystkę — mówił Filip dalej — i jeśli będzie potrzeba, zabawiemy kilka dni w Morfontaine.

— Doktor ma tylko jednego starego służącego... — zauważył Raul. — Dobrze uczynisz, jak myślę, Filipie, jeżeli zabierzesz z sobą swego lokaja. Nerwowe drżenie wstrząsnęło Filipem.

Spojrzał Raulowi prosto w oczy, jakby chciał zajrzeć w głąb jego duszy.

Baronowa drżąc poczęła. Lecz jasnym było jak słońce, że w słowach Raula żadna myśl podejrziwa się nie ukrywała.

Szczerze dawała się czytać na jego fizjonomji. Widocznie młody człowiek myślał o ulżeniu roboty staremu służącemu doktora Gilberta.

Filip pomyślał, że najmniejsze wahanie mogłoby wydać się podejrzanem, odpowiedział więc:

— Masz słusznosc, kuzynie... Pobył nasz tam może się przedłużyć, mój kamerdyner może się nam bardzo przydać. Zabiorę Juliana Vendame. Więc to pojutrze, jak mówiłeś, doktor Gilbert nas oczekuje?

kobieta zażywała codziennie silną dozę digitaliny.

Nadużywała nawet tego środka i w nadziei wyzdrowienia, które było niemożliwym, przesyłała dozy przepisywane przez doktora.

Doktor przepisał receptę, którą Liza nosiła do apteki; wdowa posiadała zawsze u siebie w zapasie flaszeczkę digitaliny.

Juljan wiedział o tem i w porę przypomniał sobie podczas rozmowy ze swoim panem.

— Przez Lizę, — mówił do siebie, — mieć będę to, czego nam potrzeba.

Chora nigdy nie wychodziła ze swego pokoju. Liza więc miała wszelką swobodę i używała jej bez żadnego skrupułu.

— Mam narzeczonego, który się ze mną ożeni — mówiła do swojej pani, — bardzo poczciwy chłopiec, służący w domu handlowym. — Prosiłabym pani o pozwolenie przyjmowania go czasami, naturalnie — w żadnej złej myśli...

Wdowa dała chętnie żądane pozwolenie.

Juljan więc mógł przychodzić, będąc pewny dobrego przyjęcia.

Opuszczając mieszkanie swego pana, udał się na ulicę Vavin.

Była może godzina siódma wieczorem.

Liza skończyła służbę.

C. d. n.

